

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*Hyper-Criticism and its
 Antidote-
 Judging Favorably
 as a Key to
 Inter and Intra-Personal
 Growth*

This week's shiurim are dedicated by Rose Romerovski
 and Rebecca Rosenbaum in memory of Hannah
 Romerovski-Newman whose Yahrzeit is the 21st of
 Kislev



Mrs. Dina Schoonmaker
 November 10, 2013 • ז' כסלו תשע"ד

1 ויקרא פרק יט פסוק טו

...בצדק תשפוט עמיתך.

2 תלמוד בבלי מסכת שבועות דף ל עמוד א

בצדק תשפוט עמיתך - הוי דן את חבירך לכף זכות.

3 משנה מסכת אבות פרק א משנה ו

יהושע בן פרחיה ונתאי הארכלי קבלו מהם יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם לכף זכות.

4 ישמח משה

הוי דן את כל איש לכף זכות. החשדן, צר העין, המוכן תמיד לחשוב שהאנשים שהוא בא במגע איתם עושים את מעשיהם מתוך כוונות רעות ואנוכיות, ירחיק במחשבות כאלה את רבו ממנו וגם חברו לא ירצה להישאר עוד ידידו.

5 רב שמשון רפאל הירש

"רב וחבר" – הם התארים הרמים ביותר שנכתיר בהם אנשים יקירים לנו. ואמנם, בדרך כלל, יחידים הם האנשים הנלווים אלינו בדרכי החיים, שבדין יזכו באותם התארים. אך למרות שרק מעטים הם, הרי מכל מקום: והוי דן את כל האדם לכף זכות. נישמר מאוד, שלא לחרוץ דין קשה על מי שלא יהיה. ואין צריך לומר, שלא ניבדל משום אדם מתוך הכרה עצמית נפרזת ונפסדת- מזיחות הדעת! אדרבה, אנו חייבים לנצור בליבנו דעה חיובית – ככל שרק אפשר – על כל אדם ואדם. ואפילו במקום שמעשה הזולת יעורר חשדות, ועשוי להתפרש להרבה פנים שונים – מצוה עלנו לדונו לכף זכות.

6 באר אבות

והנה טבע התנאים הללו גורם להיות קנאה ובקורת מתעוררת מצד האדם אל רב ואל חבר שכזה ולבקר אחרי מעשיהם ואחרי מנהגיהם. והקנעאה מעוררת נטייה למצות את עומק הדין עליהם ולראות את הצד הגרוע, משום כך הזהיר ואמר והוי דן את כל האדם, גם אלה הקודמים, לכף זכות.

7 רב ידעיה הפניני (סוף המאה הי"ג – פרוכינציה)

הורו ז"ל לאדם לדון את חבירו לזכות אפילו במה שנראה לו למראה עיניו שהוא רע אע"פ כן ידינוהו לזכות באפשר רחוק הוא יקנה אז מדה חשובה לנפשו וירחיק מן הרע ומן הכיעור, כפי הרגלו על אחרים לדונם לזכות אפילו על הדברים המגונים מהם, כ"ש שיתגנה בעיניו לבלתי עשות הדבר ההוא, כמו שאמרו: כל הפוסל פסול (קידושין ע' א') הורו עליו אם פוסל אחרים לאיזה ענין הוא פסול לאותה עבירה, כי פיסולו מביא לפסול אחרים הענין ההיא. וכן על הטוב אם ידין את חבירו לזכות אף על אפשר רחוק, הוא ינחם על הרע אשר עשה ויתאונן עליו ולא יוסיף לחטוא.

8) תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ע עמוד א
 וכל הפוסל... במומו פוסל.

9) תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ע עמוד א
 וכל הפוסל – פסול.

10) תלמוד בבלי מסכת נזיר דף ב עמוד א
 כל הרואה סוטה בקלקולה - יזיר עצמו מן היין.

11) תלמוד בבלי מסכת שבת דף צז עמוד א
 אמר ריש לקיש: החושד בכשרים לוקה בגופו, דכתיב (שמות ד) והן לא יאמינו לי וגו', וגליא קמי קודשא בריך הוא דמהימני ישראל. אמר לו: הן מאמינים בני מאמינים, ואתה אין סופך להאמין. הן מאמינים - דכתיב (שמות ד) ויאמן העם, בני מאמינים (בראשית טו) והאמין בה'. אתה אין סופך להאמין - שנאמר (במדבר כ) יען לא האמנתם בי וגו'. ממאי דלקה - דכתיב (שמות ד) ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך וגו'.

12) ספר חדושי אגדות (מהר"ל) חלק ראשון עמוד מו - מסכת שבת
 (צ"ו ע"ב). אמר ריש לקיש החושד בכשרים לוקה בגופו: החושד בכשרים לוקה בכופו. פי' כי החושד בכשרים ראוי ללקות בגופו, משל למי שהוא זורק אבן בכותל אם הכותל של אבנים ואין מקבל את האבן הרי אותו האבן חוזר עליו כיון שאין הכותל מקבל את האבן, ואם הכותל מן טיט מקבל את האבן אז אין האבן חוזר עליו. וכך אם האדם חושד את אחר אם מקבל אותו החשד מפני שהדברים הם אמת אז אין חוזר עליו אותו החשד כי מקבל אותו האדם, אבל אם חושד בכשרים ואינו מקבל [הנחשד] כי אינו אמת הרי חוזר עליו אותו החשד. וכבר בארנו בזה מה שאמרה התורה (דברים י"ט) כאשר זמם ולא כאשר עשה עיין בספר גור אירה בפרשת שופטים.